

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ДОВГОСТРОКОВИХ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ТА ЇХ ВІДОБРАЖЕННЯ У ЗВІТНОСТІ

Згідно П(С)БО 30 «Біологічні активи» біологічним активом (БА) є тварина або рослина, яка в процесі біологічних перетворень здатна давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди [1].

Проблемними питаннями цього обліку є порядок оцінки довгострокових БА на дату складання річного Балансу. Найбільша складність в цій ситуації представляє собою оцінка БА на дату складання Балансу. БА відображаються на дату річного і проміжного балансу за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу. Визначення справедливої вартості додаткових БА і сільськогосподарської продукції ґрунтується на цінах активного ринку. У витрати на місці продажу включається тільки частина витрат на збут, які є безпосередньо зв'язаними з продажем БА і сільськогосподарської продукції на ринку, а саме комісійні винагороди продавцям, брокерам, а також непрямі податки, що сплачуються при реалізації цих активів. Транспортні та інші витрати на збут не відносяться до витрат на місці продажу.

Підприємства можуть самостійно визначати методику аналізу джерел інформації з метою встановлення справедливої вартості БА або сільськогосподарської продукції, що в обов'язковому порядку має бути зафіксованим в наказі про облікову політику підприємства.

На дату балансу БА оцінюють виходячи із цін, які склалися на відповідні БА на діючому ринку на звітну дату.

Підприємства можуть визначити справедливу вартість БА за додатковими показниками, які характеризують рівень цін на БА.

У випадку відсутності інформації про ринкові ціни на БА справедлива вартість визначається по теперішній вартості майбутніх чистих грошових надходжень від активу[2].

Теперішня вартість майбутніх чистих грошових надходжень від активу визначають шляхом застосування відповідних ставок дисконту до майбутніх грошових потоків від безперервного використання активу і його списання (продажу) в кінці терміну корисної експлуатації (використання).

Довгострокові БА, справедливу вартість яких на дату складання балансу визначити достовірно неможливо, визнають і відображають за первинною вартістю з урахуванням суми їх зносу і втрат від зменшення їх корисності [5,6].

З метою організації процесу оцінки справедливої вартості БА на підприємстві доцільним є створення постійних діючих Комісій з визначення справедливої вартості БА та сільськогосподарської продукції. Важливим напрямком реалізації облікової політики стосовно оцінки БА та сільськогосподарської за справедливою вартістю є постійний збір інформації членами Комісії щодо ціни на БА та сільськогосподарську продукцію на ринку [4]. Отримана членами Комісії інформація стосовно цін активного ринку повинна постійно узагальнюватися та зберігатися на підприємстві [6].

Функціональні обов'язки щодо систематизації даної інформації та ведення бухгалтерської справи з оцінки справедливої вартості слід покласти на бухгалтера, який був би відповідальний за ведення обліку оцінюваних активів і входив до складу Комісії. В даній бухгалтерській справі необхідно систематизувати всю інформацію стосовно визначення справедливої вартості БА та сільськогосподарської продукції.

В дану справу доречним буде включати: протоколи засідань Комісії; висновки та розрахунки Комісії виконані при застосуванні методів експертної оцінки та прийняття цін; акти визнання справедливої вартості за видами БА та сільгосппродукції; документи, що підтверджують ринкові ціни прийняті для розрахунку справедливої вартості; звіти про оцінку ринкової вартості виконані залученими незалежними оцінювачами.

Література:

- 1. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2006 р. № 1315. Із змінами і доповненнями, внесеними наказами Міністерства фінансів України від 14 грудня 2007 року № 1413, від 10 листопада 2009 року № 1307, від 2 червня 2010 року № 302)*
- 2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2004 №817.*
- 3. Звітність сільськогосподарських підприємств за вимогами П(С)БО 30 «Біологічні активи»: Практичний посібник / [За ред. Лузана Ю.Я., Жука В. М.] – К.: Юр-Агро-Веста, 2008.-230с.*
- 4. Звітність сільськогосподарських підприємств: Практичний посібник / [За ред. Лузана Ю.Я., Жука В. М., Дудки К. П.] – К.: Видавництво ТОВ «Юр-Агро-Веста», 2007.- 200с.*
- 5. Облік сільськогосподарської діяльності: Навчальний посібник/ За ред. Жука В.М. – К. : Видавництво ТОВ «Юр-Агро-Веста», 2007. – 368 с.*
- 6. Скиба О. П. Облік довгострокових біологічних активів// Економіка №1 – 2010 – С. 178-183.*

